

**IT-TIELET SENA L-ISTUDJI SOĆJALI (GENERALI) HIN: Siegħa u Nofs****L-Isem:** \_\_\_\_\_**Il-Klassi:** \_\_\_\_\_

**Din il-karta tal-eżami fiha SITT taqsimiet. L-istudenti huma mitluba jwieġbu t-taqsimiet kollha u jaqraw sew l-istruzzjonijiet f'kull taqsim. L-istudenti għandhom iwieġbu Taqsim F-fuq karta separata.**

**Taqsim A: Imla l-vojt bil-kliem li ġejjin:**

principi	mezzi tax-xandir	dmir	personal	relazzjonijiet
holistica	sehmu	valuri	id-drittijiet	komunikazzjoni

- Il-bniedem iwettaq ir-rwol tiegħu meta jagħti \_\_\_\_\_ fis-soċjetà.
  - Il-valuri tas-soċjetà huma \_\_\_\_\_ ta' x'inhu tajjeb u hażin.
  - \_\_\_\_\_ huwa dak li jien, bhala cittadin, għandi nagħti lis-soċjetà.
  - Fost \_\_\_\_\_ li ngawdu hemm il-libertà tal-kelma.
  - Il-valuri li jħaddan kull individwu jissejħu valuri \_\_\_\_\_ .
  - Il-bniedem jifforma \_\_\_\_\_ ma' bnedmin oħra għax huwa ħlejqa soċjali.
  - Kull bniedem għandu r-responsabbiltà li jgħix b' \_\_\_\_\_ tajba.
  - Il-valuri soċjali jistgħu jinxterdu iż-żed malajr permezz tal-\_\_\_\_\_.
  - L-Internet huwa mezz ta' \_\_\_\_\_ tal-massa.
  - Is-sahħha \_\_\_\_\_ hija fejn hemm l-aspetti kollha tas-sahħha.
- (10 marki)**

**Taqsim B: Immarka t-tweġibha t-tajba.**

- Trejd unjons huma dawk l-għaqdiet li
  - jieħdu hsieb l-interessi tal-ħaddiema.
  - jieħdu hsieb iċ-ċittadini tal-pajjiż
  - jieħdu hsieb lil min jimpjega

2. Hin hieles huwa
  - a) hin li fih nista' nitgħażżeen
  - b) hin tax-xogħol
  - c) hin li nuża biex nistrieh
3. Il-konsumatur huwa dak li
  - a) jmur ibiġħ
  - b) jqassam il-prodotti fil-ħwienet
  - c) jmur jixtri
4. L-Għaqda Dinjija tas-Saħħha hija għaqda
  - a) ta' pajjiżi li ma jridux gwerer
  - b) li ssellef flus lill-pajjiżi l-fqar
  - c) li tara li l-livell ta' saħħha fil-pajjiżi kollha jkun għoli
5. Saħħha **pubblika** hija
  - a) saħħha għal parti mill-popolazzjoni
  - b) immirata lejn il-poplu kollu
  - c) immirata lejn l-anzjani
6. Il-kura **preventiva** tinkludi
  - a) kura fl-isptar
  - b) operazzjonijiet
  - c) tilqim għat-trabi u t-tfal
7. Il-mezzi tal-komunikazzjoni tal-massa jinkludu
  - a) l-Internet, it-televizjoni, ir-radju u l-gazzetti
  - b) it-telefon tad-dar u dak cellulari
  - c) l-ittri u l-faxes.
8. Identità nazzjonali tiġi permezz ta'
  - a) it-trasport pubbliku
  - b) it-toroq Maltin
  - c) kultura, lingwa u stil ta' ħajja
9. Il-Korporazzjoni tax-Xogħol u t-Taħriġ tgħin lil
  - a) persuni bi problema tad-droga
  - b) persuni biex isibu x-xogħol
  - c) nisa msawta
10. Meta haddiema jieħdu sehem fit-tmexxija ta' kumpanija, din tissejjah
  - a) partecipazzjoni
  - b) votazzjoni
  - c) elezzjoni

(10 marki)

**TaqSIMA C: Ghid jekk hux VERU jew FALZ, u ghid ghaliex:**

1. It-televiżjoni huwa wieħed mill-mezzi ta' komunikazzjoni tal-massa.  
Għaliex \_\_\_\_\_
2. Jekk nuža l-hin hieles tajjeb inkun qed nieħu ħsieb is-saħħha mentali tiegħi.  
Għaliex \_\_\_\_\_ Veru/Falz
3. L-irġiel u n-nisa m'għandhomx jagħmlu l-istess tip ta' xogħol.  
Għaliex \_\_\_\_\_ Veru/Falz
4. Kull ġaddiem għandu jirrispetta lil dawk li qiegħed jaħdem magħħom.  
Għaliex \_\_\_\_\_ Veru/Falz
5. Meta tmur tixtri m'hemmx għalfejn iżżomm riċevuta.  
Għaliex \_\_\_\_\_ Veru/Falz

(10 marki)

**TaqSIMA D: Aqra din is-silta u wieġeb fid-dettall il-mistoqsijiet KOLLHA.**

*Il-bniedem għandu bżonn jgħix ma' ħaddieħor, fil-familja u fis-soċjetà. Biex jagħmel hekk irid jikkomunika, jiġifieri juri dak li jħoss u jaħseb. Fl-istess ħin irid jifhem dak li qiegħed jgħid u jaħseb f'ħaddieħor. Il-bniedem jista' jikkomunika wiċċi imb'wiċċ direttament. Jista' wkoll iċempel jew jikteb lil xi qraba, ħbieb u nies oħra. Imma biex in-nies jitkellmu ma' ħafna f'daqqa, iridu jużaw mezzi ta' komunikazzjoni oħra. Għal din ir-raġuni l-bniedem żviluppa mezzi biex jikkomunika ma' numru kbir ta' nies f'daqqa - dawk li nsejħulhom mass media.*

**Mistoqsijiet**

1. Jista' l-bniedem ma jikkomunika u jgħix għal rasu? Spjega għaliex.

---



---



---



---

(5 marki)

2. Il-mass media għaliex jissejħu hekk? Semmi **ERBA'** minnhom.

---



---



---



---

(5 marki)

3. Semmi **ERBA'** funżjonijiet tal-mass media fis-soċjetà.

---



---



---



---

(4 marki)

4. It-televiżjoni jista' jservi ta' īnsara. Semmi **TLIET** modi biex issaħħaħ l-argument.

---

---

---

---

(6 marki)

5. L-iktar *mass medium* reċenti huwa l-Internet. Tkellem dwar il-vantaġġi u l-iżvantaġġi tiegħu.

---

---

---

---

(5 marki)

**(25 marka)**

**Taqṣima E: Wieġeb il-mistoqsijiet KOLLHA fid-dettal.**

1. Għaliex il-konsumatur għandu bżonn ikun jaf id-drittijiet tiegħu? Semmi **TLIET** drittijiet.

---

---

---

---

(5 marki)

2. Ježistu prodotti li huma *eco-friendly*. Semmi **TNEJN** minn dawn u għid kif il-konsumatur jista' jgħin biex ma jħammiġx l-ambjent.

---

---

---

---

(5 marki)

3. Kif tista' tagħti sehmek biex tgħin fil-komunità meta jkollok hin ħieles?

---

---

---

---

(5 marki)

4. X'nifmu b'sens ċiviku?

---

---

---

(5 marki)

5. Fejn huwa possibbli l-anzjani għandhom jibqgħu jgħixu fil-komunità. Għaliex? Semmi **TLIET** servizzi li jingħataw biex dan iseħħ.

---

---

---

(5 marki)

**(25 marki)**

**TaqSIMA F: Aġħzel WIEHED minn dawn u ikteb madwar 200 kelma dwaru.**

- Ikteb dwar is-servizzi tas-sahħha f' Malta. Semmi u ddiskuti xi servizzi pubblici, privati u dawk volontarji.
- Għid kif żagħżugħ li waqa' f'xi vizzju jista' jsib kif joħrog minnu. Semmi l-ghajjnuna li jista' jirċievi mingħand aġenziji filantropiċi, mill-Istat, mill-komunità u mill-familja.
- Barra ċ-ċittadinanza Maltija, il-Maltin għandhom dik Ewropea u dik globali. Għid kif tista' tkun ċittadin ta' dawn kollha f'daqqa.

**(20 marka)**

**100 marka**